

**Teksten nedenfor er avskrift av St.prp. nr. 89 (1984-85)
Verneplan III for vassdrag, side 55.**

OBJEKT NR. 3

HURDALSVASSDRAGET OG LEIRA vassdrag nr. 6 og 5.

Fylker: Akershus og Oppland.
Kommuner: Nannestad, Hurdal, Gran, Østre Toten, Gjerdrum, Eidsvoll, Ullensaker, Lunner, Nittedal, Sørum, Skedsmo, Fet.
Areal nedbørfelt: Hurdalsvassdraget 720 km². Leira 642 km².
Skoggrense: Begge feltene ligger under.
Middelvassføring: 15 m³/s og 14 m³/s.
Laveste-høyeste punkt: 122-213 moh., og 102-812 moh.
Jordbruksareal: 183 000 da.
Dyrkingsjord: 150 000 da.
Produktivt skogareal: 1 017 000 da.
Kraftpotensial: 104 GWh, kostnadsklasse III.

Kontaktutvalget viser til at de høyereliggende skogåsene i nord er typiske for Østlandets barskogområder og gjør objektet egnet som typevassdrag. Naturvitenskapelig inneholder særlig Leira en rekke helt spesielle kvaliteter som i utstrakt grad nyttes for forskning og undervisning. Utvalget peker også på at Leirelva munner ut i og må sees i sammenheng med Nordre Øyern naturreservat. De kulturvitenskapelige interesser er i første rekke knyttet til skogbruk og industriminnene i direkte funksjonell tilknytning til elvene.

Store friluftinteresser er knyttet til vassdragene, og brukeromlandet omfatter deler av Osloområdet. Jakt- og fiskeinteressene er betydelige, særlig i Hurdalsvassdraget og Leiras øvre deler. Leiras nedre deler er viktig gyteområde for fisk. Utvalget har i tillegg lagt spesiell vekt på de store friluftinteressene i disse områdene. Utvalget tilrår varig vern av Leira og Hurdalsjøens tilløpselver.

Hovedstyret slutter seg til Kontaktutvalgets tilråding om at Hurdalsvassdraget og Leira bør gis varig vern. Hovedstyret presiserer i sin tilråding at en med Hurdalsvassdraget mener Hurdalsjøens tilløpselver.

Gran kommune v. hovedutvalget for kultur og fritid støtter Kontaktutvalgets og Hovedstyrets tilråding om varig vern av Hurdalsvassdraget og Leira.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus sammen med Bjerke Jeger- og fiskeforening, Østlandske naturvernforening og Nannestad Innlandsfiskeremnd gir sin tilslutning til Hovedstyrets forslag om varig vern av vassdraget. På bakgrunn av de fryktede miljømessige skadevirkninger av ytterligere kraftutbygging, synes Hovedstyrets konklusjon å være fornuftig. Gevinsten av den forholdsvis beskjedne og dyre kraftutbyggingen synes dessuten å bli marginal.

Statens forurensingstilsyn uttaler at Leira er forurenset som følge av utslipp fra husholdninger og avrenning fra jordbruket. Avrenning fra jordbruket omfatter næringssalter og leirpartikler, noe som gjør vannet svært grumset. Reduksjon av sommervannføringen som følge av regulering, vil øke næringskonsentrasjonen og føre til mer gjengroing med vegetasjon. Reguleringer i Leiras nedbørfelt bør derfor unngås.

Statens friluftsråd gjør oppmerksom på den betydning selve Hurdalsjøen med sin store produksjons- og brukerverdi i fiskesammenheng og sin verdi for båt- og badeliv har i lokal og regional sammenheng.

Departementet tilrår at Hurdalsvassdraget og Leira gis varig vern.

Akershus Energiverk har reist spørsmål om gjenopptaking av reguleringer i Gjermåa og gjenopptaking av to nedlagte kraftverk i Leira, Krokfoss og Låkefoss. Nannestad kommune har satt frem krav om at et eventuelt vernevedtak får et forbehold som gjør det mulig å gjenoppbygge kraftverkene ved Krokfoss og Låkefoss.

Departementet finner at disse spørsmålene ikke er tilstrekkelig utredet til at det kan fattes en endelig avgjørelse nå. Departementet vil etter at saken er nærmere utredet ta standpunkt til om ovennevnte tiltak lar seg gjennomføre innenfor et eventuelt vernevedtak. Før det fattes endelig avgjørelse vil saken bli forelagt Miljøverndepartementet til uttalelse.